

APELACIONI SUD, Rennes

Presuda od 12.XI 1962.

Alfred Price and sons i potpisnici police
osiguranja c/a Cie Emeraude industrielle et
maritime

Podprijevozni ugovor - Treći imalac teretnice, koji primi te-
ret na osnovi teretnice koju je izdao naručitelj, ne stoji u
ugovornom odnosu s brodarom - Unatoč tome brodar je odgovoran
ako je šteta nastala deliktom ili kvazi deliktom - Kao kvazi
delikt smatra se i nepravilno stanje i održavanje hladionič-
kih instalacija broda

Brodar, vlasnik broda-hladnjače, sklopio je s naručiteljem ugovor o prijevozu povrća. Ugovor je zaključen na formularu Gencon, u kojem je, među ostalim, bilo navedeno da brodar ne odgovara za djela posade svoga broda kad posada prelazi pod upravu naručitelja, te da otklanja svaku odgovornost za nepravilan rad naprava za hladjenje /Refrigerating clause/. Naručitelj je sklopio podprijevozni ugovor i potkrcatelju izdao teretnicu. Na odredištu je ustanovljen veliki kvar hladioničkih instalacija. Primaalac koji je primio teret na osnovi teretnice, koju je izdao naručitelj, tuži brodara za naknadu štete. Brodar, među ostalim, iznosi i prigovor pomanjkanja pasivne legitimacije, jer da s tužiteljem ne stoji u nikakvom pravnom odnosu, budući da je teretnica izdana u ime naručitelja.

Prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev.

Prema stajalištu toga suda ne postoji nikakav pravni odnos između brodara i primaoca. Treći imalac teretnice, koji nije stranka ugovora o prijevozu s brodarom, vezan je samo s naručiteljem koji je izdao teretnicu i koji se je prema njemu obvezao kao vozar da će teret predati na odredište prema uvjetima teretnice. Budući da u ovom slučaju teretnica nije bila izdana "u ime zapovjednika", proizlazi da nije mogla obvezivati brodara.

Drugostepeni sud je ovu presudu preinačio i brodara obvezao na naknadu štete.

Sud prihvaća stajalište prvostepenog suda da se primaalac, u okviru ugovornih odnosa, ne nalazi u pravnom odnosu s brodarom. Medjutim, to ne znači, kaže sud, da treći imalac teretnice nemože nikada brodaru dokazati da je štete nastala deliktom ili kvazi deliktom prema načelima građanskog prava.

Za štete koje na ovaj način nastanu, brodar odgovara ovlaštenoj osobi, bez obzira na ugovorne odnose. U konkretnom slučaju utvrđeno je da je kvar nastao zbog slabog održavanja i stanja hladioničkih naprava, koje uzroke sud ocjenjuje kao kvazi delikt, pa je brodara učinio odgovornim za naknadu štete.

/DMF 1963, str.359/

B.J.

Bilješka.- U našem pravu je gornje pitanje naime odnos između brodara i podkratelja, odnosno osoba koje nastupaju mjesto njega riješeno izričitim zakonskim propisom. Prema čl.21 Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova, brodar direktno odgovara i trećoj osobi "prema pravnim propisima čija se primjena ne može sporazumom stranaka isključiti i prema uvjetima uobičajenim za takve vrste prijevoza". U konkretnom slučaju radilo se o sposobnosti broda za očuvanje tereta i komercijalne djelatnosti posade. Brodar ne može isključiti svoju odgovornost ni za jedno ni za drugo, pa bi, prema tome, i u okviru primjene našeg prava bio direktno odgovoran primaocu koji prima teret na osnovi teretnice koju je izdao podkratelj.

B.J.

TRGOVAČKI SUD, Marseille

Presuda od 10.VII 1962.

Cie. d'Assurances Générales c/a Cie.
Mérionale de Navigation et Comptoir
Languedocien

Zastara tužbe iz prijevoznog ugovora - Slagač se može uspješno pozvati na zastaru iz čl.433 trg.zak. - Medjutim zastara iz toga propisa neće se primijeniti na zahtjev iz mandatnog odnosa

Tužitelj /osiguratelj subrogiran primaocu/ ustao je tužbom radi oštećenja tereta protiv brodara, koji je pozvao na ispunjenje jemstva svoga slagača što taj nije unio u teretnicu rezerve koje bi mu omogućile da suzbije tužiteljev zahtjev. Slagač se pozvao na to da je on pozvan na jemstvo iza roka od godine dana iz čl.433 trg.zak., ali nije porekao da je izdao i ispunio teretnice. Sud je stao na stajalište da je brodar dužan nadoknaditi štetu tužitelju, a da bi zahtjev brodarev prema slagaču potpadao pod zastaru iz čl.433 trg.zak., budući da se ona odnosi "na čitav ugovor o prijevozu", tj. od predaje robe od